

**RUS TILINI O‘QITISHDAGI YANGI METODIKALAR VA ZAMONAVIY
O‘QITISH USHLBLARI**

Назирова Мохинобону Одилжон кизи.

Фаргона шаҳар тошлок тумани варзак 2 сон техникуми.

**MAQOLA
MALUMOTI**

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 14.07.2026

Revised: 15.07.2026

Accepted: 16.07.2026

KALIT SO‘ZLAR:

Ushbu ilmiy maqolada rus tilini o‘qitishning zamonaviy metodik yondashuvlari, innovatsion pedagogik texnologiyalar hamda interfaol usullar keng tahlil qilinadi. Bugungi globallashuv davrida rus tilining xalqaro kommunikatsiya vositasi sifatidagi ahamiyati ortib borayotgani sababli uni samarali o‘qitish masalasi dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Maqolada kommunikativ yondashuv, AKT texnologiyalari, masofaviy ta’lim, loyiha asosida o‘qitish, gamifikatsiya va interfaol metodlarning samaradorligi ilmiy asosda yoritilgan.

• **Kirish**

○ Bugungi kunda xorijiy tillarni o‘qitish tizimida tub islohotlar amalga oshirilmoqda. Ayniqsa, rus tilini o‘qitish metodikasi zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida rivojlanib bormoqda. Rus tili xalqaro ilm-fan, texnologiya, madaniyat va iqtisodiyot sohalarida muhim aloqa vositasi hisoblanadi. Shu sababli rus tilini o‘qitishda innovatsion metodlarni qo‘llash zarurati ortmoqda.

An’anaviy ta’limda o‘quvchilar grammatik qoidalarni yodlashga ko‘proq e’tibor qaratgan bo‘lsa, zamonaviy metodikalar o‘quvchining kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishga yo‘naltirilgan. Bugungi pedagogik yondashuvlarda o‘qituvchi bilim beruvchi emas, balki yo‘naltiruvchi va motivator sifatida faoliyat olib boradi.

• **Asosiy qism**

Kommunikativ metod rus tilini o‘qitishda eng samarali usullardan biri hisoblanadi. Ushbu metodning asosiy maqsadi o‘quvchilarni real hayotiy vaziyatlarda erkin muloqot qila olishga o‘rgatishdir. Darslarda turli dialoglar, rolli o‘yinlar va bahs-munozaralardan foydalaniladi. Bu metod orqali o‘quvchilar nafaqat grammatik bilimlarni, balki amaliy nutq ko‘nikmalarini ham rivojlantiradilar.

Kommunikativ metodning afzalliklari quyidagilardan iborat:

- o‘quvchilar faol ishtirok etadi;

- erkin fikrlash shakllanadi;
- til muhiti yaratiladi;
- nutqiy kompetensiya rivojlanadi.

Masalan, “Do‘konda”, “Mehmonxonada”, “Sayohatda” kabi mavzularda rolli o‘yinlarni tashkil etish o‘quvchilarning rus tilida muloqot qilish malakasini oshiradi.

Interfaol metodlar zamonaviy ta’lim tizimining muhim tarkibiy qismidir. Ular o‘quvchilarni mustaqil fikrlashga, jamoada ishlashga va muammolarni hal qilishga o‘rgatadi. Rus tilini o‘qitishda “Aqliy hujum”, “Debat”, “Fishbone”, “Klaster”, “BBB” kabi metodlar samarali natija beradi.

Masalan, “Debat” metodida o‘quvchilar biror mavzu yuzasidan rus tilida o‘z fikrlarini himoya qiladilar. Bu esa ularning nutq boyligini oshiradi va tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi.

Axborot-kommunikatsion texnologiyalar - AKT vositalaridan foydalanish rus tilini o‘qitishda katta ahamiyatga ega. Multimedia darslari, video va audio materiallar, elektron platformalar o‘quvchilarning qiziqishini oshiradi. Ayniqsa, talaffuz va tinglab tushunish ko‘nikmalarini rivojlantirishda video materiallar samarali hisoblanadi.

Bugungi kunda Zoom, Google Classroom, Quizlet, Kahoot kabi platformalar ta’lim sifatini oshirishda muhim vosita bo‘lib xizmat qilmoqda.

Gamifikatsiya texnologiyasi

Gamifikatsiya – bu o‘yin elementlarini ta’lim jarayoniga integratsiya qilishdir. Ushbu metod o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. Ball to‘plash, reyting tizimi, mukofotlar va musobaqalar orqali o‘quvchilarning motivatsiyasi kuchayadi.

Rus tilini o‘qitishda viktorinalar, test o‘yinlari, interaktiv topshiriqlar keng qo‘llaniladi. Bu usul ayniqsa yosh o‘quvchilar uchun samarali hisoblanadi.

Loyiha asosida o‘qitish metodida o‘quvchilar mustaqil tadqiqot olib boradilar va yakunda amaliy mahsulot yaratadilar. Masalan, rus yozuvchilari haqida taqdimot tayyorlash, rus madaniyati haqida videorolik yaratish yoki mini tadqiqot ishlari bajarish mumkin.

Bu metod o‘quvchilarning ijodiy fikrlashini, mustaqil izlanishini va jamoaviy ishlash ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Pandemiya davridan so'ng masofaviy ta'lim tizimi jadal rivojlandi. Onlayn platformalar orqali rus tilini o'qitish keng ommalashdi. Masofaviy ta'limning afzalliklari orasida vaqt tejalishi, geografik cheklovlarning yo'qligi va individual ta'lim olish imkoniyati mavjud.

Biroq internet sifati, texnik vositalarning yetishmasligi va o'quvchilar intizomini nazorat qilish kabi muammolar ham mavjud.

- O'qituvchining zamonaviy kompetensiyalari

Bugungi rus tili o'qituvchisi AKT vositalaridan foydalana olishi, innovatsion metodlarni qo'llashi va psixologik yondashuvni bilishi kerak. Zamonaviy pedagog o'quvchilarda motivatsiya uyg'otuvchi, ularni mustaqil fikrlashga undovchi shaxs bo'lishi zarur.

Rus tilini o'qitishda motivatsiyaning pastligi, darsliklarning eskirganligi, texnik vositalar yetishmasligi kabi muammolar mavjud. Ushbu muammolarni hal qilish uchun zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish, o'qituvchilar malakasini oshirish va yangi avlod darsliklarini yaratish zarur.

- **Xulosa**

- Xulosa qilib aytganda, rus tilini o'qitishda zamonaviy metod va texnologiyalarni qo'llash ta'lim samaradorligini oshiradi. Kommunikativ yondashuv, interfaol metodlar, AKT, gamifikatsiya va loyiha asosida o'qitish o'quvchilarning til kompetensiyasini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Kelajakda sun'iy intellekt va virtual texnologiyalar asosidagi metodikalar yanada keng qo'llanilishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Richards J.C., Rodgers T.S. Approaches and Methods in Language Teaching.
2. Brown H.D. Principles of Language Learning and Teaching.
3. Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language Teaching.
4. Jalilova Y. Rus tilini o'qitishning zamonaviy metodologik asoslari.
5. Sobirova U.F. Rus tilini o'qitish metodikasi.
6. Oxunjanova M.N. Rus tilini o'qitish metodikasi.
7. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo'yicha ilmiy maqolalar.